

Rozpočtový výhled Olomouckého kraje na období 2018 – 2019

**Schválený usnesením Rady Olomouckého
kraje UR/3/50/2016 ze dne 5. 12. 2016**

Důvodová zpráva

1. **Rozpočtový výhled** je pomocným nástrojem územního samosprávného celku sloužící pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.

Obsahem rozpočtového výhledu mají být dle ustanovení § 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále Zákon), zejména souhrnné základní údaje o budoucích příjmech a předpokládaných budoucích výdajích, o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů – jedná se tedy o dlouhodobější trendy, žádná další podrobnější ustanovení k rozpočtovému výhledu právní předpisy nestanoví.

Poslední rozpočtový výhled Olomouckého kraje na období 2017 – 2018 byl schválen Radou Olomouckého kraje dne 10. prosince 2015 usnesením UR/83/11/2015 a dále projednán a vzat na vědomí Zastupitelstvem Olomouckého kraje dne 12. 2. 2016 usnesením UZ/19/10/2016.

Cílem je účinně řídit ve střednědobém horizontu rozpočet Olomouckého kraje, zejména pro zabezpečení zdrojů jak pro financování projektů a programů z evropských fondů (plánovací období 2014 – 2020), tak pro zabezpečení finančních zdrojů pro další investiční záměry Olomouckého kraje včetně zabezpečení financování organizací zřízených Olomouckým krajem a činnosti odborů (kanceláří) Krajského úřadu Olomouckého kraje.

Jde tedy o to vydefinovat potřebu zdrojů na realizaci priorit a přijímat opatření na příjmové a zejména na výdajové straně rozpočtu Olomouckého kraje pro zabezpečení rovnováhy mezi potřebami a reálnými zdroji na jejich pokrytí. S ohledem na splácení úvěrových závazků Olomouckého kraje a případná rizika ekonomického vývoje České republiky s případnými dopady do daňových příjmů kraje, jsou nutná omezující opatření zejména na výdajové (provozní) stránce rozpočtu.

Podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů, je podíl kraje na sdílených daních jedním z rozhodujících zdrojů pro financování rozpočtovaných potřeb kraje – pro úplnost uvádíme, že podíl daňových příjmů na schváleném rozpočtu (vlastních příjmů) Olomouckého kraje (bez dotací ze státního rozpočtu) je cca 90 %. Z tohoto důvodu pak jakékoliv úpravy zákonů, týkající se sdílených daní (sazby u daně ze závislé činnosti, u daně z příjmu právnických osob, u daně z přidané hodnoty apod.) mají zásadní vliv na inkaso těchto daní státem a potažmo i na daňové příjmy krajů. Problém je v tom, že výše uvedené vlivy (změny sazeb) nejsou následně promítány do zákona o rozpočtovém určení daní a tím ovlivňují (většinou negativně) daňové příjmy krajů a tím i celkové zdroje rozpočtu Olomouckého kraje.

Nový rozpočtový výhled Olomouckého kraje na období 2018 – 2019 byl vypracován v důsledku aktualizace dle zákona č. 250/2000 Sb., kdy rozpočtový výhled musí být sestavený na období 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Rozpočtový výhled je uveden v Příloze č. 1.

2. Základní vlivy působící na sestavení rozpočtového výhledu na roky 2018 –2019.

- 2.1. Návrh rozpočtového výhledu Olomouckého kraje na roky 2018 – 2019 (dále jen rozpočtový výhled) je zpracován na základě ustanovení § 3 Zákona.
- 2.2. Rozpočtový výhled vychází z predikce vývoje ekonomiky, z platné daňové legislativy a ze zákona o rozpočtovém určení daní se všemi předpokládanými vlivy reformy veřejných financí na výtěžnost daní a ze současné úrovně dotační politiky státu.

Vliv na rozpočet Olomouckého kraje v uvedeném období bude mít vývoj ekonomiky, jejíž intenzita růstu bude závislá jak na stabilitě vnějšího okolí české ekonomiky a jeho ekonomické dynamiky. Na nárůst daňových příjmů působí několik vlivů:

- a) růst ekonomiky – nárůst zaměstnanosti, růst výdajů domácností a státu, nízké úrokové sazby posílí investiční aktivitu,
  - b) v uplynulých letech byly daňové příjmy Olomouckého kraje koncipovány konzervativně s minimálními nárůsty (zdaleka nedosahovaly výše predikce Ministerstva financí ČR) a z tohoto důvodu byly daňové příjmy např. v roce 2015 přeplněny oproti rozpočtu o více než 163 mil. Kč,
  - c) překročení daňových příjmů očekáváme i v roce 2016 a to o cca 230 mil. Kč,
  - d) přes relativně vysoký navržený nárůst daňových příjmů je tento návrh stále nižší než jsou predikce Ministerstva financí ČR na uvedené období.
- 2.3. Největší položkou rozpočtu daňových příjmů tvoří daň z přidané hodnoty, Na lepší výběr této daně budou mít vliv přijatá opatření vlády k zamezení daňových úniků (kontrolní hlášení, restrukturalizací finanční správy, EET), ale také, mimo jiné, nárůst spotřeby domácností (nízká inflace, stagnace nezaměstnanosti).
  - 2.4. Olomoucký kraj bude usilovat o získávání finančních prostředků z evropských fondů (nové plánovací období 2014-2020) a proto je prioritou Olomouckého kraje v rámci ročních rozpočtů zajistit povinné krajské podíly na financování projektů a předfinancovat podíly projektů, které budou refundovány z evropských fondů buď po ukončení jednotlivých etap realizace akce nebo až následně po ukončení akce. Je ale otázkou, jak budou nastavena pravidla v tomto novém plánovacím období. Je zde ale reálné nebezpečí, že pro tyto účely budou vlastní zdroje z rozpočtu Olomouckého kraje nedostatečné a navíc všechny úvěrové zdroje jsou vyčerpány. V současné době dochází k dlouhodobému navýšení splátek dlouhodobých úvěrů na částku 253 mil. Kč a to až do roku 2023. Poté bude mít výše splátek úvěrů klesající tendenci.
  - 2.5. V rozpočtovém výhledu jsou také zahrnuty splátky jistin a úroků z přijatých úvěrů u Evropské investiční banky - úvěr ve výši 900 mil. Kč na projekt Modernizace silniční sítě a úvěrový rámec ve výši 3.000 mil. Kč, který čerpal Olomoucký kraj v letech 2009-2013 a rovněž splátky jistiny a úroků z vyčerpaného úvěru KB, a.s. ve výši 700 mil. Kč (Příloha č. 3).

3. Příjmy

Příjmy Olomouckého kraje jsou tvořeny vlastními příjmy, to jsou příjmy daňové, nedaňové a kapitálové a dotacemi ze státního rozpočtu, evropských fondů, případně dotacemi od jiných územních samosprávných celků.

3.1. Daňové příjmy

Popsáno v bodě 2.2.

3.2. Nedaňové příjmy

Nejvýznamnějším příjmem jsou odvody z fondů investic příspěvkových organizací zřízených Olomouckým krajem. V návaznosti na poměrně rozsáhlou investiční výstavbu se u odvodů z odpisů počítá pro roky 2018 a 2019 s mírnými nárůsty oproti rozpočtu 2017.

Příjmy z úroků z finančních prostředků na bankovních účtech jsou negativně ovlivněny jednak nerovnoměrným naplňováním daňových příjmů, který bude mít za následek nižší objem průměrných disponibilních prostředků na účtech Olomouckého kraje a zejména skutečností, že dotační tituly ze státního rozpočtu jsou převáděny na účet ČNB, který je úročen nulově, pouze daňové příjmy jsou nadále převáděny na účet Olomouckého kraje.

Dále dle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách ve znění pozdějších předpisů je Olomoucký kraj povinen vést zvláštní účet k úhradě nutných nákladů vzniklých s odstraněním následků nedovoleného vypouštění odpadních vod, nedovoleného nakládání se závadnými látkami nebo havárií. K tomuto účelu byl vytvořen Fond na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury na území Olomouckého kraje a finanční prostředky tohoto fondu jsou účelově určeny. Výše uvedený účet bude tvořen nedaňovými příjmy ve formě části výnosů z poplatku za odběr podzemní vody. Výše těchto příjmů je pro jednotlivé roky rozpočtového výhledu odhadována v konstantní výši 50 mil. Kč, s tím, že případný zůstatek je zapojován do rozpočtu Olomouckého kraje.

3.3. Kapitálové příjmy

Vzhledem ke skutečnosti, že Olomoucký kraj racionalizuje provoz svých příspěvkových organizací, je nutné se zaměřit na odprodeje majetku, ale efekt z prodeje nepotřebných budov se případně projeví až v následujících letech.

3.4. Dotace

U příspěvku na výkon státní správy dochází k mírnému nárůstu oproti roku 2016. Pro rok 2018 a 2019 nejsou známá pravidla pro financování projektů z evropských fondů, takže nelze odhadnout výše dotací.

4. Výdaje

Zatíženost rozpočtu Olomouckého kraje období 2018 – 2019 bude značná – oproti standardním výdajům bude nutno zabezpečovat splácení jistin a úroků z přijatých úvěrů, výdaje na projekty financované z evropských fondů. Na základě výše uvedeného a také s přihlédnutím k očekávanému vývoji vlastních daňových

příjmů Olomouckého kraje je nutné korigovat i objemy výdajů Olomouckého kraje v tomto období - z důvodu, že bude nutné udržet určitou míru investování i v oblastech kde není možné realizovat projekty (zejména investiční) z evropských fondů – např. ve zdravotnictví, školství, sociální sféře apod., a také se předpokládá použití na předfinancování prostředky z revolvingového úvěru.

4.1. Dluhová služba

Jedná se o splácení úvěrů z Evropské investiční banky (komunikace a projekty spolufinancované z evropských fondů) a z úvěrového rámce Komerční banky, a. s. (Příloha č. 2).

4.2. Zastupitelstvo Olomouckého kraje a Krajský úřad Olomouckého kraje

V roce 2018 a 2019 se očekává meziroční stagnace provozních výdajů. Jedná se o provozní výdaje určené k zabezpečení činnosti – nákup služeb, energie, materiálu, programového vybavení na vzdělávání, na školení, na aktivity spojené s prezentací Olomouckého kraje v zahraničí, na projekty v oblasti zahraničních vztahů, na opravy majetku ve vlastnictví kraje atd. V rámci běžných výdajů se rovněž počítá se stejnou výší u dotačních titulů jako v návrhu rozpočtu na rok 2017.

4.3. Příspěvkové organizace

U výdajů, které slouží k financování běžného provozu příspěvkových organizací, jejichž zřizovatelem je Olomoucký kraj se rovněž očekává v letech 2018-2019 stagnace.

4.4. Evropské fondy

Tady je velká neznámá, nejsou ještě známá pravidla v novém plánovacím období. Rozpočtový výhled bude proto průběžně aktualizován.

4.5. Dopravní obslužnost kraje

Výdaje na dopravní obslužnost jsou pro roky 2018 – 2019 navrženy ve stejné výši jako v roce 2017, tj. ve výši 937 312 tis. Kč.

4.6. Investiční výdaje určené na reprodukci majetku Olomouckého kraje

U této položky je třeba vzít v úvahu, že Olomoucký kraj vlastní majetek ve výši více než 30 mld. Kč a má povinnost se o tento majetek starat včetně příspěvkových organizací, kterým byl tento majetek svěřen do správy.

Při realizaci investičních záměrů budou upřednostňovány akce spolufinancované z evropských fondů, dále akce rozestavěné, případně akce, u nichž je nezbytné odstranit závadný stav vzniklý po haváriích.

4.7. Výdaje Fondu na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury na území Olomouckého kraje

Jedná se o výdaje dle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách ve znění pozdějších k úhradě nutných nákladů vzniklých s odstraněním následků nedovoleného vypouštění odpadních vod, nedovoleného nakládání se závadnými látkami nebo havárií. K tomuto účelu byl vytvořen Fond na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury na území

Olomouckého kraje a finanční prostředky tohoto fondu jsou účelově určeny. Výše uvedený účet bude tvořen nedaňovými příjmy ve formě části výnosů z poplatku za odběr podzemní vody. Výše těchto výdajů je pro jednotlivé roky rozpočtového výhledu odhadována v konstantní výši 50 mil. Kč s tím, že nevyčerpané zdroje jsou zapojovány do rozpočtu Olomouckého kraje.

5. Financování

Očekávané příjmy rozpočtu Olomouckého kraje v jednotlivých letech 2018 – 2019 nebudou zřejmě stačit na krytí všech rozvojových záměrů, na které je možno získat finanční spoluúčasť z evropských fondů. Je to i z důvodu vyčerpání úvěru z KB, a.s. a úvěru EIB pro použití v letech 2018 a 2019. Cizí zdroje jsou zapojovány do rozpočtu kraje přes třídu 8 – financování. Současně splácení těchto zdrojů není zahrnováno do výdajů, ale opět do třídy 8 – financování v záporné hodnotě.

V dalších letech se plánuje splácení čerpaných úvěrů (Příloha č. 3). Přehled úvěrů je uveden v Příloze č. 2.

6. Závěr

Rozpočtový výhled slouží k lepšímu strategickému a dlouhodobému plánování a ke stanovení priorit rozvoje kraje, včetně řízení závazků, to je schopnost tyto závazky splácet. Slouží také při rozhodování o rozsahu investičních akcí v letech 2018 a 2019 a podporuje zachování finančního zdraví a dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtového hospodaření Olomouckého kraje. Přes dlouhodobé splácení půjčky z Evropské investiční banky (900 mil. Kč), čerpání a splácení úvěrového rámce z Evropské investiční banky (3 mld. Kč) a úvěrového rámce u Komerční banky (700 mil. Kč) se předpokládá, že daný ukazatel dluhové služby pro roky 2018 – 2019 (usnesení vlády České republiky o regulaci zadluženosti obcí a krajů) bude v rozmezí od 6 % do 7 %. V současné době činí dluhová služba dle Ministerstva financí 6,38 %. Očekávaná dluhová služba je tedy výrazně nižší než 30%, což je riziková hranice stanovená usnesením vlády (Příloha č. 4). Je to ale relativní hranice, protože břemeno (dlouhodobé) splácení úvěrů trochu blokuje výdaje na úkor investic a rozvojových programů. Z tohoto pohledu je nutné pro období 2018 a 2019 přijmout omezující opatření na výdajové (provozní) části rozpočtu Olomouckého kraje.

Přílohy:

- Příloha č.1 - Rozpočtový výhled Olomouckého kraje na období 2017 – 2018 (strana 8)
- Příloha č. 2 - Přehled úvěrů Olomouckého kraje (strana 9)
- Příloha č. 3 - Splácení úvěrů Olomouckého kraje (strana 10)
- Příloha č. 4 - Výpočet ukazatele dluhové služby dle MF ČR (strana 11)